

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน

กรณีศึกษา : ตำบลแว้งน้อย อำเภอแว้งน้อย จังหวัดขอนแก่น

วนัสสุพร โทเวียง*

บทคัดย่อ

ปัญหาการใช้สารเสพติดในชุมชนในปัจจุบันนับเป็นปัญหาทางสังคมที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพออาจนำไปสู่ปัญหาทางสังคมในชุมชนตามมาอีกมากมาย ในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการต่อสู้กับปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน กรณีศึกษา ตำบลแว้งน้อย อำเภอแว้งน้อย จังหวัดขอนแก่น โดยใช้การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) พร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลตามหลักวิจัยเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการในการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในพื้นที่ตำบลแว้งน้อย อำเภอแว้งน้อย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 13 คน ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มเป้าหมาย

ในการศึกษาครั้งนี้ผลการวิจัยพบว่า 1) มีการประเมินสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด แยกกลุ่มประเภทความรุนแรง ปานกลาง เบาบาง ในชุมชน มีการพัฒนาหมู่บ้าน บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ประชาชนให้เกิดการพัฒนาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการพัฒนา หรือส่งเสริมอาชีพ รวมถึงการป้องกันปัญหายาเสพติด 2) มีการปฏิบัติการด้านการข่าว ตรวจสอบ ตรวจสอบ จับกุม ดำเนินการตามกฎหมาย 3) มีการจัดตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบลหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้าน ประชาชนทุกคนในพื้นที่ 4) มีการพัฒนาหมู่บ้าน ดูแลทุกข์สุขของประชาชนในทุกด้าน 5) มีการจัดตั้งอาสาสมัครหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเสริมกำลังฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชูรักษาความสงบหมู่บ้าน 6) ให้ความช่วยเหลือพี่น้องประชาชน ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ รวมถึงการเฝ้าระวังปัญหาต่างๆ ที่จะก่อเกิดความเดือดร้อนภายในชุมชน 7) แจ่งเบาะแส ข้อมูลข่าวสารของบุคคลที่เชื่อว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ฝ่ายกฎหมาย ดำเนินคดีต่อไป 8) มีการเตรียมความพร้อมเฝ้าดูสถานการณ์บ้านเมือง นำนโยบายของรัฐบาลมาแจ้งให้ประชาชนทราบ 9) มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนในหมู่บ้านให้รู้ถึงพิษภัยยาเสพติด 10) มีการจัดตั้งข้อตกลง ข้อเสนอ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน 11) มีการจัดการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านทุกเดือนเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนทราบ 12) สร้างภูมิคุ้มกันหมู่บ้าน สถานศึกษา มีการจัดตั้งโครงการ To Be Number One 13) สร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยมีการจัดตั้งโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดินมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มากที่สุด

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม การป้องกัน ยาเสพติด

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The Community Leaders' Participation in Prevention and solution of narcotic problems in village/community.

Case study: Waeng Noi Sub-District, Waeng Noi District, Khon Kaen Province

Abstract

Nowadays, the problem of narcotic using in the community is the social problem which intensifies badly, causing the impact in family, community, social and nation. The ability of prevention and solution for the narcotic problem was not enough and might lead to other social problems. The community's participation in opposing the spreading of the addictive substances problem would be essential. The aimed of this study were to study The Community Leaders' Participation in Prevention and solution of narcotic problems in the village /community. Case study: Waeng Noi Sub-District, Waeng Noi District, Khon Kaen Province by using the Descriptive Analysis including collecting data based on the qualitative research. The data were collected from the in-depth interview, which was the informal interview with The 13 of Community Leaders' Participation in Waeng Noi Sub-District, Waeng Noi District, Khon Kaen Province. The researcher collected the data by interviewing with the target participants.

The result had shown that 1). There was the village / community's strength evaluation in opposing the narcotic in the community, which categorized into three levels: Vehemently, Moderately and Decreasingly. The village had developed, and treated the villagers in order to encourage the villagers to develop the community and cooperate with the organizations which involved with the community development or career promotion, including the narcotic problem prevention. 2).The community had conducted the process such as: news report, patrolling, inspecting, arresting and legal proceeding. 3).The community had conducted the Sub-District, village, community's security in order to look after the village, villagers and citizen in the area. 4).The village developed the citizen treatment which would treat the villagers in every aspect. 5).The community had conducted the community / village's volunteers to support the protector team, sub-district headman, village headman and community's security staffs. 6). Assisting the villagers according to the responsibilities received and preventing any problem which might harm the community. 7). Reporting the information about persons who might be involved with the narcotic to the protector team and legal officer to prosecute. 8). Preparing and observing the nation's situation, informed the government's policy to the villagers 9). Conducting the public relations campaign to educate the villagers to aware of the narcotic's danger. 10). Establishing the agreement, suggestion, prevention and solution for the narcotic's problem together. 11).The village had conducted the village's monthly meeting to inform the villagers about any news. 12).The village had conducted the immunity for village and school, establishing To Be Number One project 13). Strengthens the community strength by establishing Mother of Nation fund to develop the community as much as possible.

Key Words: Participation, Prevention, Narcotic

บทนำ

ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาสุขภาพเสถิตมานาน โดยที่สภาพปัญหาได้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการณ์ของโลกในยุคปัจจุบัน เด็กและเยาวชนได้มีการเริ่มใช้ยาเสพติดมีอายุน้อยลง ซึ่งจากระบบรายงาน บสศ. ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามกรรมสุขภาพจิต พบว่า ผู้เข้ารับการรักษาบำบัดรักษาสุขภาพเสถิตกระทรวงสาธารณสุข ปี 2556 - 2558 จำนวน 156,884 คน 98,421 คน และ 55,683 คน ตามลำดับ โดยเป็นผู้เข้ารับการรักษาบำบัดรักษาในหน่วยงานสังกัดกรมสุขภาพจิต จำนวน 3,975 คน 4,071 คนและ 3,912 คน ตามลำดับ จากสถิติการเข้ารับการรักษาบำบัดรักษาแม้ว่าจะมีแนวโน้มลดลง แต่กลับพบว่าผู้เข้ารับบำบัดรักษาเป็นเยาวชนอายุระหว่าง 15 - 24 ปี มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 50 (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมสุขภาพจิต, 2559) ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญที่ต้องมีการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เนื่องจากมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ควรได้รับการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต่อยาเสพติด และปัจจัยสิ่งยั่วยุต่างๆ รวมทั้งการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการกลับไปใช้ซ้ำ

ปัญหาสุขภาพเสถิตเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ของสังคมในระดับหนึ่งของหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งสำหรับในประเทศไทย ปัญหาของเรื่องยาเสพติดเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงมาก มีการสะสมและก่อให้เกิดผลเสียส่งผลกระทบต่อสังคมในปัจจุบันทุกระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนและไปจนถึงระดับประเทศมาอย่างยาวนาน ซึ่งได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในการแก้ไขอย่างจริงจังจากผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกองค์กร จึงเห็นได้ว่าปัญหาสุขภาพเสถิตนับเป็นปัญหาสังคมที่มีความร้ายแรงระดับชาติ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวทุกสังคมรวมถึงมีการแพร่ระบาดในสังคมไทย ถึงแม้จะมีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้ลักลอบจำหน่ายและผู้เสพยาเสพติดมาโดยตลอด แต่ก็ยังไม่สามารถจัดและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสถิตไปทั้งหมดได้ เนื่องจากเป็นขบวนการที่มีความซับซ้อนและนับวันยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น (สำนักวิชาการสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558)

ปัจจุบันสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับภาครัฐได้มีแนวทางที่จะมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งในทางเศรษฐกิจการเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยให้เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นมากมายในชุมชนและสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความยากจน ปัญหาสภาพแวดล้อม ปัญหาเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาสุขภาพเสถิต (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2550, น.2) ในการเสริมสร้างพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานในระดับชุมชนให้ตระหนักถึงภัยของยาเสพติด จำเป็นจะต้องใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหอย่างแท้จริง คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2559 เห็นชอบการขับเคลื่อนนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสถิตโดยมุ่งสร้างความเข้าใจถึงเครือข่ายระดับหมู่บ้าน/ชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสุขภาพเสถิตสร้างการรับรู้และดำเนินการให้มีความเชื่อมโยงด้านการป้องกัน ปราบปรามและการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดเพื่อคืนคนดีสู่สังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องระดมความร่วมมือจากทุกฝ่ายในทุกๆพื้นที่ การเข้าดูแลแก้ไขและให้การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นแกนหลักในการประสานความร่วมมือกับกลุ่มพลังมวลชนของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำธรรมชาติ และองค์กรภาคเอกชน ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพเสถิตในพื้นที่ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยหลักกล่าวคือ คนในชุมชนต้องมีบทบาทส่วนร่วมสำคัญในการแก้ไขปัญหาของตนเองด้วย (กัลป์ยานี สุเวทเทวิน, 2560)

สำหรับบทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้มีการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดการถกเถียงเพื่อหาข้อยุติที่ดีที่สุด ที่จะก่อให้เกิดการพิจารณาหาแนวทางเลือกใหม่
2. ทำให้มีการลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาในการมีส่วนร่วม กล่าวคือการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้น จะทำให้ช่วยในการลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้อย่างมาก
3. ทำให้เกิดมีการสร้างฉันทามติ กล่าวคือการมีส่วนร่วมของประชาชนจะช่วยให้เกิดการสร้างข้อตกลงร่วมกันที่มั่นคงยืนยาวมากยิ่งขึ้น
4. ทำให้เกิดความสำนึกเพิ่มมากยิ่งขึ้น กล่าวคือเมื่อประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นก็จะมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของกิจการหรือโครงการนั้นๆ ก็จะมี ความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมหรือโครงการนั้น

5. ทำให้มีการหลีกเลี่ยงกับการเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่รุนแรง กล่าวคือการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้น สามารถลดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงที่อาจเป็นไปได้เกิดขึ้น

6. ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นและความชอบธรรมที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมเนื่องจากก่อให้เกิดความเข้าใจถึงเหตุผลที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ

7. ทำให้หน่วยงานราชการมีความใกล้ชิดและไว้วางใจกับประชาชนมากยิ่งขึ้น กล่าวคือการมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้หน่วยงานราชการกับประชาชนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากยิ่งขึ้น

8. ทำให้ประชาชนสนใจในประเด็นของสาธารณะมากยิ่งขึ้น กล่าวคือบทบาทของการมีส่วนร่วมของประชาชนจะช่วยให้เสริมสร้างให้ประชาชนมีความสนใจปัญหารอบๆตัวตนเองเพิ่มมากขึ้น (สถาบันพระปกเกล้า, 2545)

อำเภอแวงน้อยมีเขตพื้นที่ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอแวงใหญ่ ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอพลทิศใต้ติดต่อกับอำเภอบัวลาย อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มี 6 ตำบล ได้แก่ (1) ตำบล แวงน้อย มี 13 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านแวงน้อย หมู่ที่ 2 บ้านดอนกัน หมู่ที่ 3 บ้านหนองแขม หมู่ที่ 4 บ้านกุดรู หมู่ที่ 5 บ้านโกลี หมู่ที่ 6 บ้านโคกสี หมู่ที่ 7 บ้านหนองหอย หมู่ที่ 8 บ้านป่าเป้ง หมู่ที่ 9 บ้านโนนศิลา หมู่ที่ 10 บ้านนาจาน หมู่ที่ 11 บ้านโนนขี้เหล็ก หมู่ที่ 12 บ้านศรีเมือง หมู่ที่ 13 บ้านหนองแขม (2) ตำบลก้านเหลือง มี 14 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านก้านเหลือง หมู่ที่ 2 บ้านโคกสูง หมู่ที่ 3 บ้านหนองโก หมู่ที่ 4 บ้านโลกกระหวน หมู่ที่ 5 บ้านโคกใหญ่ หมู่ที่ 6 บ้านโสกน้ำขาว หมู่ที่ 7 บ้านหนองสองห้อง หมู่ที่ 8 บ้านตลาด หมู่ที่ 9 บ้านหนองแก หมู่ที่ 10 บ้านบะแหบ หมู่ที่ 11 บ้านโนนศาลา หมู่ที่ 12 บ้านก้านเหลือง หมู่ที่ 13 บ้านหญ้าคา หมู่ที่ 14 บ้านสวนยา (3) ตำบลท่านางแวง หมู่ที่ 1 บ้านโนนเขวา หมู่ที่ 2 บ้านท่านางแวง1 หมู่ที่ 3 บ้านหนองบัวเลิง หมู่ที่ 4 บ้านโพงาม หมู่ที่ 5 บ้านหนองหญ้าขาว หมู่ที่ 6 บ้านหนองงู หมู่ที่ 7 บ้านน้ำซับ หมู่ที่ 8 บ้านท่านางแวง2 หมู่ที่ 9 บ้านท่านางแวง3 หมู่ที่ 10 บ้านโนนเขวา2 (4) ตำบลละหานนา หมู่ที่ 1 บ้านละหานนา หมู่ที่ 2 บ้านหนองแวง หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งมน หมู่ที่ 4 บ้านหนองคู หมู่ที่ 5 บ้านหนองสะแบง หมู่ที่ 6 บ้านโนนทองกลาง หมู่ที่ 7 บ้านหญ้าคา หมู่ที่ 8 บ้านหนองผือ หมู่ที่ 9 บ้านศรีชุมพร หมู่ที่ 10 บ้านโคกสูง หมู่ที่ 11 บ้านคลองเจริญ หมู่ที่ 12 บ้านบึงบัวทอง หมู่ที่ 13 บ้านห้วยทราย หมู่ที่ 14 บ้านหนองสะแบง หมู่ที่ 15 บ้านหนองคูพัฒนา2 หมู่ที่ 16 บ้านโนนถาวร (5) ตำบลท่าวัด หมู่ที่ 1 บ้านโคกลำ หมู่ที่ 2 บ้านหนองแวงท่าวัด หมู่ที่ 3 บ้านโนนสะอาด หมู่ที่ 4 บ้านรวง หมู่ที่ 5 บ้านโนนโจด หมู่ที่ 6 บ้านลาด หมู่ที่ 7 บ้านหนองไถน้อย หมู่ที่ 8 บ้านโนนไถ หมู่ที่ 9 บ้านรุ่งตะวัน หมู่ที่ 10 บ้านโคกลำ (6) ตำบลทางขวาง หมู่ที่ 1 บ้านทางขวาง1 หมู่ที่ 2 บ้านหนองม่วง หมู่ที่ 3 บ้านโนนจิว หมู่ที่ 4 บ้านหวนา หมู่ที่ 5 บ้านโนนบก หมู่ที่ 6 บ้านโคกสง่า หมู่ที่ 7 บ้านหันโสกเชือก หมู่ที่ 8 บ้านหนองหญ้าปล้อง หมู่ที่ 9 บ้านพระเจ้า หมู่ที่ 10 บ้านสันติสุข หมู่ที่ 11 บ้านทางขวาง2 รวมทั้งหมด 74 หมู่บ้าน ประชากรประมาณ 42,708 คน (ฐานทะเบียนราษฎร, 2562)

จากสถานการณ์การค้ายาเสพติดและแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่อำเภอแวงน้อยยังคงมีระดับความรุนแรงปานกลาง ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุดคือยาบ้า รองลงมาคือกัญชา และไอซ์ ยังไม่พบการแพร่ระบาดของตัวยานี้ใหม่ในพื้นที่ ลักษณะปัญหา ในพื้นที่ กลุ่มนักค้ามีเครือข่ายรายย่อย สามารถส่งยาเสพติดเข้ามาจำหน่ายในพื้นที่ ได้ในปริมาณ 1 - 3 มัด ต่อครั้ง ก่อนจะมากกระจายให้กับกลุ่มผู้ค้ารายย่อย 1 - 2 ถุง กลุ่มผู้ค้ารายย่อยก็มีการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มผู้เสพเพื่อขยายการจำหน่ายยาเสพติดต่อไปอีกทอด การให้เครดิตของกลุ่มผู้ค้าจากรายใหญ่ที่ให้ยาเสพติดมาขายก่อน และเก็บเงินหรือส่งเงินที่หลังทำให้เกิดเครือข่ายการค้ามากขึ้นด้วยการให้เครดิต ไม่มีเงินก็สามารถนำยาเสพติดไปขายได้ เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย ทำให้การซื้อขายยาเสพติดทำได้ง่ายขึ้น จากข้อมูลสถิติการจับกุมคดียาเสพติดของอำเภอ แวงน้อย ปี 2559 - ปี 2561 พบว่า ปี 2559 จับกุม 60 ครั้ง ปริมาณยาบ้า 179 เม็ด ปี2560 จับกุม 80 ครั้ง ปริมาณยาบ้า 844 เม็ด และในปี 2561 จับกุม 88 ครั้ง ปริมาณยาบ้า 976 เม็ด (สถิติการจับกุมยาเสพติด, 2561)

จากการจับกุมและปริมาณยาบ้าจะเห็นได้ว่ามีเพิ่มมากขึ้นในทุกๆปี เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแบบบูรณาการตามแผนป้องกันยาเสพติด จึงจำเป็นที่จะได้รับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน คือ การรวมเอาพลังของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐมาใช้โดยมองบนพื้นฐานว่า “คนไทยทุกคน ก็คือ ประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา ในการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกด้านอย่างยั่งยืน ซึ่งดำรงยุทธศาสตร์หลักตามแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาเสพติด ปี ๒๕๖๒ ของรัฐบาล และเร่งรัดขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเสพติดเร่งด่วน ตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 3 ด้าน คือ 1.ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกัน (Potential Demand)

2.ยุทธศาสตร์ด้านการปราบปราม (Supply) 3.ยุทธศาสตร์ด้านการบำบัดฟื้นฟู (Demand) (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดขอนแก่น คอ.ปส.จ.ขก, 2560) ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน กรณีศึกษา ตำบลแวงน้อย อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน กรณีศึกษา ตำบลแวงน้อย อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน กรณีศึกษา ตำบลแวงน้อย อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

1.1 เป้าหมาย คือ ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการในชุมชน ได้แก่ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ คือ

1.2.1 ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน 13 คน ประกอบด้วย

- กำนันตำบลแวงน้อย จำนวน 1 คน

- ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มเป้าหมาย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) การศึกษาค้นคว้าข้อมูลและทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร (Document Study and Literature Review) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ รายงาน การวิจัย วิทยานิพนธ์ ภาควิชาการ บทความ และรายงานทางวิชาการ ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำมาสนับสนุนงานวิจัย

2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จำนวน 13 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน กรณีศึกษา ตำบลแวงน้อย อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) พร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลตามหลักวิจัยเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลที่ได้อาจจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ มีการตรวจสอบข้อมูลโดยเทคนิคสามเส้า เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากบุคคลเวลาและสถานที่ที่แตกต่างกันและทำการเชื่อมโยงความสอดคล้องของเนื้อหาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารต่างๆ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผลการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน แบบประชารัฐ กรณีศึกษา ตำบลแวงน้อย อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลัก โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มเป้าหมายและ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informant) และการทบทวนเอกสารประกอบเพื่อช่วยให้การศึกษาครอบคลุม และใช้เทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique) เพื่อตรวจสอบข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษา ดังนี้

1.ผลการสัมภาษณ์และแนวทางในการพัฒนาชุมชนผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญรายบุคคลในการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน กรณีศึกษา ตำบลแวงน้อย อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้นำชุมชนที่เป็นทางการตำบลเวียงน้อย อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งหมด 13 คน ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน แบบประชารัฐ กรณีศึกษา ตำบลเวียงน้อย อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น ดังตาราง 1.1

ตาราง 1.1 การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน กรณีศึกษา ตำบลเวียงน้อย อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น

ที่	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง ทางการ	การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน กรณีศึกษา ตำบลเวียงน้อย อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น
ตำบลเวียงน้อย อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น			
1	ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1	กำนัน	“มีการจัดทำแผนปฏิบัติการในการสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดภัยเสพติด จัดตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้าน ประชาชนทุกคน การรับข้อมูลข่าวสารจากผู้บังคับบัญชามาให้ราษฎรทราบ และการแจ้งข้อมูลข่าวสารภายในหมู่บ้าน หรือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และทำการช่วยเหลือเบื้องต้น มีการเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา ฝ้าคูสถานการณ์บ้านเมือง ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กแว้น และปัญหาการเกะกลุ่มมั่วสุมต่างๆ” (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)
2	ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2	ผู้ใหญ่บ้าน	“มีการประเมินสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด แยกกลุ่มประเภทความรุนแรง ปานกลาง เบาบาง ในชุมชน มีการพัฒนาหมู่บ้าน บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ประชาชนให้เกิดการพัฒนาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการพัฒนา หรือส่งเสริมอาชีพ รวมถึงการป้องกันปัญหาเสพติด” (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)
3	ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3	ผู้ใหญ่บ้าน	“มีการปฏิบัติการด้านการข่าว-ตรวจตรา ตรวจค้น จับกุม เพื่อดำเนินการตามกฎหมายมีการเตรียมความพร้อมและการรับข่าวสาร จากส่วนราชการ พร้อมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูล จากหน่วยงานรัฐให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการพัฒนาและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากที่สุด” (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)
4	ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4	ผู้ใหญ่บ้าน	“มีการจัดตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้าน ประชาชนทุกคน มีการพัฒนาหมู่บ้าน ดูแลทุกข์สุขของประชาชนในทุกด้าน และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาที่ดีขึ้น เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิด การพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน” (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)
5	ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5	ผู้ใหญ่บ้าน	“มีการจัดตั้งอาสาสมัครหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเสริมกำลังฝ่ายปกครอง กำนันผู้ใหญ่บ้าน ซุตรักษาความสงบหมู่บ้าน ฝ้าระวังไม่ให้มีการค้ายาเสพติดในพื้นที่ การให้ความช่วยเหลือพี่น้องประชาชน ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ รวมถึงการฝ้าระวังปัญหาต่างๆที่จะก่อเกิดความเดือดร้อนภายในชุมชน สร้างความเชื่อมั่นให้กับราษฎร มีการส่งเสริมอาชีพ แก้ปัญหาความเดือดร้อน” (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)
6	ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6	ผู้ใหญ่บ้าน	“แจ้งเบาะแส ข้อมูลข่าวสารของบุคคลที่เชื่อว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ฝ่ายกฎหมาย เพื่อดำเนินคดีต่อไปมีการเตรียมความพร้อมอยู่ตลอดเวลา ฝ้าคูสถานการณ์บ้านเมือง นำนโยบายของรัฐบาลมาแจ้งให้

			ประชาชนทราบและประชุมวางแผนการปฏิบัติ งาน และป้องกันปัญหาเสพติด” (สัมภาษณ์,วันที่ 12 กันยายน 2562)
7	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7	ผู้ใหญ่บ้าน	“มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนในหมู่บ้าน ให้รู้ถึงพิษภัยยาเสพติด มีหน้าที่รับข้อมูลข่าวสารของทางราชการแจ้งข่าวสารต่อชุมชนหรือแจ้งข้อมูลข่าวสารทุกเรื่องให้กับทางราชการได้รับทราบ ดูแลความเป็นอยู่ของชุมชน เฝ้าระวังในเรื่องยาเสพติดและเรื่องที่มีผิดกฎหมายต่างๆ” (สัมภาษณ์,วันที่ 12 กันยายน 2562)
8	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8	ผู้ใหญ่บ้าน	“มีการจัดตั้งข้อตกลง ข้อเสนอ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกันระหว่างฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนทุกคนในพื้นที่มีการจัดการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านทุกเดือน เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนทราบ และเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และเตรียมการเฝ้าระวังปัญหาในทุกๆ ด้าน” (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)
9	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9	ผู้ใหญ่บ้าน	“สร้างภูมิคุ้มกันหมู่บ้าน สถานศึกษา มีการจัดตั้งโครงการ To Be Number One มีการประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สอดส่องสิ่งผิดกฎหมายที่จะเกิดขึ้นในชุมชน เช่น ยาเสพติด การทะเลาะวิวาท” เป็นต้น (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)
10	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10	ผู้ใหญ่บ้าน	“สร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยมีการจัดตั้งโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีการเตรียมความพร้อมและการรับข่าวสาร จากส่วนราชการ พร้อมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูล จากหน่วยงานรัฐให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการพัฒนาและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากที่สุด” (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)
11	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11	ผู้ใหญ่บ้าน	“มีหน้าที่รับข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการแจ้งต่อชุมชนหรือแจ้งข้อมูลข่าวสารทุกเรื่องให้กับทาง ราชการได้รับทราบดูแลความเป็นอยู่ชุมชน เฝ้าระวังเรื่องยาเสพติด การแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายทุกชนิด” (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)
12	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12	ผู้ใหญ่บ้าน	“มีหน้าที่รับข้อมูลข่าวสารของทางราชการ แจ้งต่อชุมชนหรือหน่วยงานอำเภอ มีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ การเฝ้าระวังปัญหาเสพติด ความขัดแย้ง รวมถึงการช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนในเบื้องต้น” (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)
13	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13	ผู้ใหญ่บ้าน	“มีการประสานงานกับหน่วยงานราชการในพื้นที่ ประชุมอบรมเพื่อรับฟังข้อมูลข่าวสาร หรือการพัฒนาอาชีพ เตรียมแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเบื้องต้น เช่น มีการรณรงค์ การประชาสัมพันธ์” (สัมภาษณ์,วันที่ 13 กันยายน 2562)

ที่มา : สัมภาษณ์ผู้นำชุมชนตำบลแว้งน้อย อำเภอแว้งน้อย จังหวัดขอนแก่น, 2562

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้นำชุมชนที่เป็นทางการตำบลแว้งน้อย อำเภอแว้งน้อย จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งหมด 13 คน ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน กรณีศึกษา ตำบลแว้งน้อย อำเภอแว้งน้อย จังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้นำชุมชนมีการประเมินสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด แยกกลุ่มประเภทความรุนแรง ปานกลาง เบาบาง ในชุมชน มีการพัฒนาหมู่บ้าน บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ประชาชนให้เกิดการพัฒนาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา หรือส่งเสริมอาชีพ รวมถึงการป้องกันปัญหาเสพติด มีการปฏิบัติการด้านการข่าว-ตรวจตรา ตรวจค้น จับกุม เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย มีการเตรียมความพร้อมและการรับข่าวสาร จากส่วนราชการ มีการจัดตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้าน ประชาชนทุกคน มีการพัฒนาหมู่บ้าน ดูแลทุกข์สุขของ

ประชาชนในทุกด้าน มีการจัดตั้งอาสาสมัครหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเสริมกำลังฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชูรักษาความสงบหมู่บ้าน เฝ้าระวังไม่ให้เกิดการค้ายาเสพติดในพื้นที่ การให้ความช่วยเหลือพี่น้องประชาชน ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ รวมถึงการเฝ้าระวังปัญหาต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดความเดือดร้อนภายในชุมชน สร้างความเชื่อมั่นให้กับราษฎร แจ้งเบาะแส ข้อมูลข่าวสารของบุคคลที่เชื่อว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ฝ่ายกฎหมาย เพื่อดำเนินคดีต่อไป มีการเตรียมความพร้อมเฝ้าดูสถานการณ์บ้านเมือง นำนโยบายของรัฐบาลมาแจ้งให้ประชาชนทราบและประชุมวางแผนการปฏิบัติ งาน และป้องกันปัญหาเสพติด มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนในหมู่บ้านให้รู้ถึงพิษภัยยาเสพติด รับข้อมูลข่าวสารของทางราชการแจ้งข่าวสารต่อชุมชนหรือแจ้งข้อมูลข่าวสารทุกเรื่องให้กับทางราชการได้รับทราบ ดูแลความเป็นอยู่ของชุมชน เฝ้าระวังในเรื่องยาเสพติดและเรื่องที่มีผิดกฎหมายต่างๆ มีการจัดตั้งข้อตกลง ข้อเสนอ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกันระหว่างฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนทุกคนในพื้นที่ มีการจัดการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านทุกเดือนเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนทราบ และเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และเตรียมการเฝ้าระวังปัญหาในทุกๆด้าน สร้างภูมิคุ้มกันหมู่บ้าน สถานศึกษา มีการจัดตั้งโครงการ To Be Number One มีการประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สอดส่องสิ่งผิดกฎหมายที่จะเกิดขึ้นในชุมชน เช่น ยาเสพติด การทะเลาะวิวาท เป็นต้น สร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยมีการจัดตั้งโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากที่สุด

อภิปราย/สรุปผล

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน แบบประชาธิปไตย ตำบลแวงน้อย อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน แบบประชาธิปไตย ตำบลแวงน้อย อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลักการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการทบทวนเอกสารประกอบเพื่อช่วยให้การศึกษาครอบคลุม และใช้เทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique) เพื่อตรวจสอบข้อมูลสรุปและอภิปรายการมีส่วนร่วมสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า

1. มีการประเมินสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด แยกกลุ่มประเภทความรุนแรง ปานกลาง เบาบางในชุมชน มีการพัฒนาหมู่บ้าน บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ประชาชนให้เกิดการพัฒนาและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการพัฒนา หรือส่งเสริมอาชีพ รวมถึงการป้องกันปัญหาเสพติด
2. มีการปฏิบัติการด้านการข่าว ตรวจตรา ตรวจค้น จับกุม เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย มีการเตรียมความพร้อมและการรับข่าวสาร จากส่วนราชการ
3. มีการจัดตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้าน ประชาชนทุกคนในพื้นที่
4. มีการพัฒนาหมู่บ้าน ดูแลทุกข์สุขของประชาชนในทุกด้าน
5. มีการจัดตั้งอาสาสมัครหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเสริมกำลังฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชูรักษาความสงบหมู่บ้าน เฝ้าระวังไม่ให้เกิดการค้ายาเสพติดในพื้นที่
6. มีการให้ความช่วยเหลือพี่น้องประชาชน ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ รวมถึงการเฝ้าระวังปัญหาต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดความเดือดร้อนภายในชุมชน สร้างความเชื่อมั่นให้กับราษฎร
7. แจ้งเบาะแส ข้อมูลข่าวสารของบุคคลที่เชื่อว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ฝ่ายกฎหมาย เพื่อดำเนินคดีต่อไป
8. มีการเตรียมความพร้อมเฝ้าดูสถานการณ์บ้านเมือง นำนโยบายของรัฐบาลมาแจ้งให้ประชาชนทราบและประชุมวางแผนการปฏิบัติงานและป้องกันปัญหาเสพติด
9. มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนในหมู่บ้านให้รู้ถึงพิษภัยยาเสพติด รับข้อมูลข่าวสารของทางราชการแจ้งข่าวสารต่อชุมชนหรือแจ้งข้อมูลข่าวสารทุกเรื่องให้กับทางราชการได้รับทราบ ดูแลความเป็นอยู่ของชุมชน
10. มีการจัดตั้งข้อตกลง ข้อเสนอ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกันระหว่างฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนทุกคนในพื้นที่

11. มีการจัดการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านทุกเดือนเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนทราบ และเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และเตรียมการเฝ้าระวังปัญหาในทุกๆด้าน
12. สร้างภูมิคุ้มกันในหมู่บ้าน สถานศึกษา มีการจัดตั้งโครงการ To Be Number One
13. สร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยมีการจัดตั้งโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. เพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย เช่น การให้เขียนแสดงความคิดเห็นแล้วหย่อนลงในกล่องกระดาษเพื่อให้ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน นำข้อคิดเห็นต่างๆ จากประชาชนไปพิจารณาดำเนินการแก้ไขและป้องกันปัญหา
2. ส่งเสริมจัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติให้กับครอบครัวที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น ทำเกียรติบัตร
3. ส่งเสริมให้มีการจัดประกวดหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง หมู่บ้าน/ชุมชนปลอดยาเสพติด เพื่อเป็นต้นแบบให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กัลปยานี สุเวทเทวิน. (2560). การพัฒนารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนด้วยครอบครัว To Be Number One จังหวัดอำนาจเจริญ. สารสารสุขภาพภาคประชาชน ภาคอีสาน, 2560(31), 33-41.
- ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร. (2562). ขอนแก่น: ที่ทำการปกครองอำเภอแวงน้อย.
- ผู้นำชุมชนตำบลแวงน้อย. (13 กันยายน 2562). สัมภาษณ์.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมสุขภาพจิต. (2559). สถิติการบำบัดรักษาระบบรายงาน บสต. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.prdmh.com/>.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดขอนแก่น (ศอ.ปส.จ.ขก). (2560). Roadmap ขับเคลื่อนแผนประชารัฐร่วมใจสร้างหมู่บ้านชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติด ปี 2560. ขอนแก่น : ศป.ปส.จ.ขก.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม .(2561). ประชากรรัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://www.oncb.go.th/Home2561>.
- สถิติการจับกุมยาเสพติด พ.ศ. 2559 – 2561. (2562). ขอนแก่น: สถานีตำรวจภูธรอำเภอแวงน้อย.
- สำนักวิชาการสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในประเทศไทย. [เว็บไซต์]. <https://www.parliament.go.th/>.
- อธิพงษ์ ต้นศิริ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณี อำเภอแกลง จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา).